

Джерела та література

1. Законодавство про пам'ятки історії та культури (Збірник нормативних актів). – К. : Видавництво політичної літератури, 1970. – С. 244.
2. Збірник постанов Ради Міністрів Української РСР. – 1979. – № 10. – С. 71.
3. Киркевич В. Церква Покрова Пресвятої Богородиці. – К. : «Техніка», 1999. – С. 125.
4. Штолько О. Історія однієї церкви (Варвари ХХ століття) // Андріївський узвіз. – 1993. – № 2 (7).
5. Горбенко Є. Н.К. Рерих на Україні. Унікальний архітектурний ансамбль в селі Пархомовка // Стrojительство и архитектура. – 1987. – № 5. – С. 28.
6. Там само. – С. 29.
7. Архів Київської обласної організації УТОПІК.
8. Витоки світла Твори М. Реріха в с. Пархомівці на Київщині / Короткий фото-путівник ; авт.-упор. Горбенко Є. ; фото Т. Шабловський. – К. : «Мистецтво», 1992.
9. Архів Київської обласної організації УТОПІК, «Коротка довідка про архітектурний ансамбль Покровської церкви у с. Пархомівка Володарського району і його рятівників; 2012 р.
10. Рерих С. «Минуле – це ми». // Памятки України. – 1987. – № 3. – С. 52–53.
11. Ситник А. Українські маршрути Миколи Реріха // Пам'ятки України. – 1987. – № 2. – С. 44–47.
12. Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР (иллюстрированный справочник – каталог) в 4-х томах. – К. : «Будівельник», 1983. – Т. 1. – С. 134–135.

Акуленко В.І. Брюки и сапоги для комсомола из мавзолея

В статье исследованы несколько эпизодов из истории сохранения и охраны памятника архитектуры – Покровской церкви в с. Пархомовка на Киевщине в послевоенное время, к созданию которой причастен Н. Рерих.

Ключевые слова: сакральные памятники, Е. Горбенко, И. Оноприенко, Н. Рерих, С. Рерих, Пархомовка.

Akulenko V.I. Pants and boots from the mausoleum of the Komsomol

The article examines several episodes from the history of the preservation and protection of monuments of architecture – The Intercession Church in Parkhomivka (Kyiv Region) in the post-war period, the creation of which involved Mykola Roerich.

Key words: sacred monuments, E. Horbenko V. Onopriyenko, M. Roerich, S. Roerich, Parkhomivka.

Надійшло до редакції: 13.04.2016 р.

УДК 069.426(477)

Ф.Д. РЯБЧИКОВА

Чи потрібен Україні Зведений каталог Музейного фонду України?

Досліджено історичні аспекти створення зведеного каталогу сукупного музейного фонду держави. Вивчено досвід його формування в Республіці Білорусь та Російській Федерації. Обґрунтовано необхідність створення Зведеного каталогу Музейного фонду України як електронної бази даних, що містить дані про кожний музейний предмет, що включений до його складу.

Ключові слова: сукупний музейний фонд держави, Музейний фонд України, зведений каталог, музейна справа.

Актуальною проблемою сучасних музеологічних студій є розробка теоретичних і правових питань збереження та використання Музейного фонду

України (далі – МФУ). Незважаючи на це, будь-які ґрунтовні дослідження означених питань в Україні відсутні. Серед них поза увагою вчених залишається й проблема укладання зведеного каталогу МФУ. Тому автор ставить перед собою мету з'ясувати історію формування зведеного каталогу сукупного музейного фонду держави, вивчити досвід його використання в інших країнах і обґрунтувати необхідність впровадження такого каталогу в Україні.

Для того щоб чинити консолідуючий і координуючий вплив на процеси збереження й актуалізації культурної спадщини, забезпечувати охорону та підтримку розвитку сукупного музейного фонду, який в українському законодавстві позначається терміном «Музейний фонд України», держава повинна знати його кількісний і якісний склад. Власне, сама ідея сукупного музейного фонду держави передбачає існування централізованого обліку його складових. Тобто наявності певної інформаційної бази даних про кількість та склад такого фонду.

Уперше державний облік пам'яток мистецтва та старовини на законодавчому рівні було запроваджено з установленням більшовицької влади [1]. Пізніше, на початку 1940-х років, у РРФСР здійснювалися спроби ввести єдиний державний облік музейних фондів, який повинен був завершитися виданням зведених наукових каталогів по музеях РРФСР [2].

Розуміння необхідності створення централізованої бази даних про музейні предмети остаточно сформувалося в Радянському Союзі у 1960-х роках. Зокрема, згідно з Постановою Ради Міністрів СРСР «Про музейний фонд Союзу РСР» (1965) Міністерство культури СРСР і міністри культури союзних республік мали «розпочати підготовку матеріалів для створення зведених наукових каталогів музейних фондів» (п. 5) [3]. Передбачалося підготувати Зведений науковий каталог Музейного фонду СРСР, тобто систематизований за типами джерел звід відомостей про склад і зміст музейних предметів – пам'яток природи, матеріальної та духовної культури, що зберігалися в музеях СРСР [4]. Показово, що вказана постанова також зобов'язувала відповідні органи влади провести реєстрацію пам'яток природи, матеріальної та духовної культури, які перебували поза музеями, але підлягали включенню до складу музейного фонду Союзу РСР. Таким чином, держава намагалася взяти під свій контроль якомога більшу кількість об'єктів культурної спадщини.

У той час виконання цього завдання зіткнулося з низкою об'єктивних перешкод, головними з яких були: відсутність принципів створення зведеного каталогу, уніфікованих засад ведення фондово-облікової документації, стандартів музейного опису, низьким рівнем вивчення музейних фондів.

Робота щодо подолання вказаних перешкод і розробки нормативно-методичного забезпечення зведеного каталогу велася фактично до розпаду Радянського Союзу. Можна назвати кілька вагомих напрацювань у цьому напрямі.

По-перше, це розробка нормативно-методичних положень щодо обліку та зберігання музейних предметів. Результатом цієї роботи стало прийняття та введення в дію важливих інструктивних документів, а саме:

– «Інструкції з обліку та зберігання музейних цінностей музеїв системи Міністерства культури СРСР (крім художніх)» (затверджено Мінкультури СРСР 2 квітня 1968 р.);

– «Інструкції з обліку та зберігання музейних цінностей у художніх музеях і художніх відділах музеїв системи Міністерства культури СРСР» (затверджено Мінкультури СРСР 23 грудня 1971 р.).

– «Інструкція з обліку та зберігання музейних цінностей, що перебувають у державних музеях СРСР» (затверджено Мінкультури СРСР 17 липня 1985 р.), яка була прийнята на заміну попереднім і є чинною на сьогодні.

По-друге – проведення в 1970–1980-х роках тотальної звірки наявності музейних предметів з обліковою документацією. Це повинно було забезпечити відповідність системи державного музейного обліку вимогам нормативних документів.

По-третє – розробка загальносоюзної форми облікового документа (картка наукового опису), в якому були зафіксовані основні атрибутивні параметри музейного предмета. Зокрема, в 1987 р. Міністерством культури СРСР був затверджений «Уніфікований паспорт на рухомі пам'ятки історії та культури (музейні предмети)», який стандартизував основні параметри опису (останній містив 47 ознак) [5].

По-четверте – формування науково-методичних рекомендацій щодо наукової обробки музейних предметів та їх каталогізації [6], а також початок роботи щодо створення загальносоюзних словників-довідників, які б містили термінологію наукового опису музейних предметів [7].

По-п'яте – підготовка положень щодо застосування обчислювальної техніки (комп'ютерів) для створення Зведеного наукового каталогу Музейного фонду СРСР [8]. Зокрема, в 1980 р. Міністерство культури СРСР запропонувало Державному Ермітажу та Центральному музею Революції СРСР почати розробку цього питання [9].

У зв'язку з ходом історичних подій, завершити розпочаті напрацювання не вдалося. Перед пострадянськими країнами, в т.ч. й Україною, після 1991 р. постала необхідність розв'язання проблем щодо формування власних національних музейних фондів та їх зведених каталогів.

Вирішення означених питань відбувалося у цих країнах незалежно і мало свою специфіку. Так, ідея створення зведеного каталогу сукупного музейного фонду була підтримана й упроваджується в життя у Російській Федерації та Республіці Білорусь.

У Російській Федерації:

– Державний каталог Музейного фонду визначається як електронна база даних, яка містить основні відомості про кожний музейний предмет і кожен музейну колекцію, що включені до складу Музейного фонду Російської Федерації [10];

– створення єдиного інформаційного ресурсу Державного каталогу Музейного фонду Російської Федерації здійснюється Головним інформаційно-обчислювальним центром Мінкультури Російської Федерації;

– прийнято відповідні нормативні документи, головними серед яких є: Федеральний закон «Про Музейний фонд Російської Федерації та музеї Російської Федерації» [11], Положення про Музейний фонд Російської Федерації [12], Положення про Державний каталог Музейного фонду Російської Федерації [13];

– розроблено Концепцію формування та ведення Державного каталогу Музейного фонду Російської Федерації;

– створено сайт (<http://www.goskatalog.ru/site>), який містить інформацію про зареєстровані музейні предмети.

Слід зауважити, що в Російській Федерації існують певні труднощі щодо створення зведеного каталогу, серед яких – досить повільне внесення даних про предмети до електронної бази. За даними Мінкультури РФ, в російських музеях знаходиться більше 82 млн. предметів, з яких тільки 5 % внесені до державного каталогу [14]. У зв'язку з цим продовжується вдосконалення нормативно-методичної бази музейної справи.

У Республіці Білорусь:

– Державний каталог визначається як сукупність основних відомостей про кожний особливо цінний музейний предмет, включений до Музейного фонду. Тобто до зведеного каталогу вноситься інформація не про всі музейні предмети, а лише про особливо цінні. Рішення про віднесення музейних предметів до особливо цінних, за винятком тих, яким надано статус історико-культурної цінності, приймається музеєм за погодженням з експертною радою при Міністерстві культури РБ [15];

– створення єдиного інформаційного ресурсу Державного каталогу та ведення в автоматизованому режимі централізованого обліку музейних предметів проводиться Центром Державного каталогу Музейного фонду РБ, який діє при Національному історичному музеї Республіки Білорусь;

– прийнято нормативні документи, основними з яких є: закон «Про музеї та Музейний фонд Республіки Білорусь»; Положення про Музейний фонд Республіки Білорусь; Положення про експертну раду з питань віднесення музейних предметів, включених до Музейного фонду РБ, до особливо цін-

них; Інструкція про порядок комплектування музейних фондів, внутрішньо-музейний облік, наукову обробку та зберігання музейних предметів і музейних колекцій, включених до Музейного фонду РБ, науково-допоміжних і сировинних матеріалів [16];

– розроблено методичні матеріали: «Уніфікований довідник технік/технологій виготовлення музейних предметів», «Уніфікований довідник матеріалів», «Класифікація музейних предметів за типами, видами, різновидами», «Довідник «Адміністративно-територіальний поділ Білорусі (з часів удільних князівств до сучасності)», «Вимоги Державного каталогу Музейного фонду РБ до заповнення полів опису музейного предмета», «Вимоги до зображень, що надходять до Державного каталогу Музейного фонду РБ», «Методична розробка «Умовна класифікація музейних предметів за ступенем цінності» [17];

– створено офіційний сайт Державного каталогу Музейного фонду РБ (<http://www.dkmf.by>), який дозволяє отримати інформацію про предмети, занесені до каталогу.

Таким чином, у Російській Федерації та Республіці Білорусь сформовано зведені каталоги їх музейних фондів, розроблено відповідне нормативно-методичне забезпечення й оприлюднено дані про музейні предмети у мережі Інтернет. Робота з формування зведених каталогів в обох країнах ще далека від завершення, але основа для їх створення вже напрацьована.

В Україні ще на початку розбудови системи управління музейною справою, формування музейного законодавства вище керівництво держави і тодішні законотворці зовсім відмовилися від ідеї створення зведеного каталогу МФУ, що в майбутньому мало катастрофічні наслідки.

Натомість у нашій державі було визнано достатнім створення лише переліку унікальних музейних предметів та інших об'єктів, що мають виняткове історико-культурне значення. Перша редакція Закону України (далі – ЗУ) «Про музеї та музейну справу» (1995) передбачала внесення «унікальних пам'яток Музейного фонду...» до Державного реєстру національного культурного надбання». Ця норма, але в іншій редакції, є чинною й сьогодні [18].

Зазначимо, що Положення про вказаний реєстр було прийняте ще в 1992 р. [19] відповідно до Основ законодавства України про культуру [20]. Реєстр охоплює об'єкти не лише музейного, але й бібліотечного й архівного фондів, а також інші об'єкти національного культурного надбання.

У 2001 р. (через 6 років після прийняття закону) Мінкультури України затвердило Порядок занесення унікальних пам'яток Музейного фонду України до Державного реєстру національного культурного надбання [21].

Разом із тим, стан внесення предметів МФУ до цього реєстру з'ясувати важко, оскільки відсутній відкритий доступ до нього. В аналітичному звіті

Мінкультури України за 2012 р. серед першочергових завдань з розвитку музейної галузі означено лише «продовження формування Державного реєстру національного культурного надбання із створенням електронної версії реєстру (рухомих пам'яток)» [22]. На сайті міністерства інформація про реєстр відсутня. Дослідники ж зазначають, що єдиного Державного реєстру національного культурного надбання досі не сформовано [23].

Ситуація навколо створення зведеного переліку культурного надбання була штучно ускладнена у 2000 р., коли згідно ЗУ «Про охорону культурної спадщини» було утворено Державний реєстр нерухомих пам'яток України [24]. Причому вказаний закон не містить згадок про попередній – Державний реєстр національного культурного надбання, який натомість значиться у прийнятому в 2010 р. ЗУ «Про культуру» [25].

Отож, в Україні паралельно існують два реєстри, до яких можуть вноситися одні й ті самі об'єкти (наприклад, нерухомі). Причому державні органи, за висновком старшого наукового співробітника Інституту законодавства Верховної Ради України І. Мишцака, забезпечити їх формування не спроможні [26]. Вчений також зазначає, що Мінкультури України на сьогодні активно працює над створенням Державного реєстру нерухомих пам'яток України, дані якого оприлюднені на його сайті [27]. Варто також зазначити, що процедура внесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України є надзвичайно складною [28].

Таким чином, Україна за роки незалежності не сформувала єдиного зведеного переліку власних музейних надбань. Як наслідок після окупації Криму та східних районів Донецької та Луганської областей наша держава навіть не знає точну кількість і склад музейних предметів, які втратила. Це не тільки серйозно утруднює захист національних інтересів у міжнародних судах, але й зробило неможливим доступ до інформації про ці предмети для науковців, освітян, узагалі майбутніх поколінь українців.

Зауважимо, що втрати МФУ є досить істотними. За підрахунками автора, які базуються на офіційній інформації Державної служби статистики України, вони складають 1800752 предметів основного фонду [29].

Усвідомивши ситуацію, що склалася, Мінкультури України у листопаді 2014 р. видало наказ, яким зобов'язало музеї та історико-культурні заповідники, в яких зберігаються музейні предмети, що належать до державної частини Музейного фонду України, здійснити цифрове фотокопіювання інвентарних книг основного фонду та збереження фотокопій на електронних носіях інформації [30]. Місцем зберігання цих носіїв було визначено Національний музей історії України. Чи врятує це ситуацію? Очевидно, що ні.

На наше глибоке переконання, відмова від концепції зведеного каталогу МФУ була серйозною помилкою, яка має надзвичайно негативні наслід-

ки. Ми також вважаємо, що формування та ведення Державного реєстру національного культурного надбання, як інтегрованого переліку всіх цінних об'єктів спадщини, не може вирішити завдань щодо організації музейних фондів і контролю за МФУ. Його наявність є лише додатковим засобом забезпечення правової охорони порівняно незначної частини культурних надбань.

Проблема формування зведеного каталогу МФУ належить сьогодні до першочергових у культурній політиці України. Його створення сприятиме суттєвим позитивним зрушенням як у музейній галузі, так і в сфері культури загалом.

По-перше, це дозволить налагодити державне регулювання музейною діяльністю, здійснювати постійний контроль за музейними фондами, оперативно виявляти можливі проблеми, а відтак більш ефективно управляти галуззю. Для прикладу зазначимо, що при створенні державного каталогу музейного фонду Білорусі в країні за роки незалежності вперше була проведена широкомасштабна інвентаризація музейних фондів. У результаті звірки виявилася нестача більше 2700 предметів, у т.ч. 345 речових реліквій, що містять дорогоцінні метали [31]. Чи кращими будуть результати такої інвентаризації в Україні?

Достовірна якісна інформація про МФУ дасть змогу сформувати концепцію комплектування музейних фондів в Україні, підготувати перелік об'єктів, які потребують першочергової реставрації тощо.

По-друге, формування зведеного каталогу МФУ стане поштовхом для нормативно-методичного удосконалення музейної справи. В Російській Федерації та Республіці Білорусь підготовка до створення такої бази даних спричинила прийняття цілої низки важливих методичних матеріалів, які значно покращили стан справ у сфері. В Україні розробка зведеного каталогу МФУ теж стане каталізатором створення й впровадження описових стандартів, уніфіковано-лінгвістичного термінологічного апарату, систематизації музейних фондів.

По-третє, за даними Державної служби статистики України в 2014 р. в музеях для огляду було виставлено лише 11,7 % від загальної кількості предметів основного фонду. Для «великих» музеїв цей показник становить 3–5 %. Переважна більшість музейних предметів перебуває в запасниках і є недоступною для громадськості. Тоді як, нагадаємо, МФУ є потужним інструментом консолідації народу, генерування культури, формування громадянських, моральних і естетичних цінностей. Створення зведеного каталогу як якісної електронної бази даних із відкритим доступом через мережу Інтернет дозволить подолати «ізолюваність» музейних надбань.

Каталог – це в т.ч. зручна пошукова система, яка введе до наукового обігу величезний масив першоджерел, наукової інформації, що довгий час була «закритою» для вчених. У такий спосіб на якісно новий рівень вийдуть історичні, культурологічні та природничі дослідження.

Окрім того, у випадках руйнування предметів чи їх викрадення інформація про них лишається у базі даних (зведеному каталозі). Це дозволяє полегшити розшук і повернення об'єктів, а також подальше використання цінної інформації в наукових дослідженнях.

Створення каталогу МФУ дасть можливість сформувати зведену інформацію про предмети, пов'язані з видатними особами, подіями, й просто окремими територіями, які зберігаються у різних музеях. Це стане основою для складання зведених міжмузейних каталогів колекцій.

Важко переоцінити доступ до такої пошукової системи освітян. Використання фотознімків музейних предметів дозволить унаочнити вивчення історії та культури України. Зведений каталог МФУ буде також потужною навчальною базою для музейних фахівців усієї країни.

Таким чином, одним із важливих завдань розбудови та модернізації музейної справи в Україні, розвитку її культурної сфери є створення Зведеного каталогу Музейного фонду України як електронної бази даних, що містить відомості про кожний музейний предмет, що включений до складу МФУ. Така інформаційна база повинна мати відкритий доступ через мережу Інтернет. Невирішеність цього завдання веде до непоправних негативних наслідків.

Джерела та література

1. Про реєстрацію, взяття на облік і охорону пам'яток мистецтва і старовини, що перебувають у володінні приватних осіб, товариств і установ : Декрет РНК РРФСР від 5 жовтня 1918 р. // Законодавство про пам'ятки історії та культури (Збірник нормативних актів) / Під ред. О.Н. Якименка. – К. : Видавництво політичної літератури України, 1970. – С. 14–16.
2. Игнатъева В.Н. Организация музейного дела и музейное строительство РСФСР в послевоенные годы (1946–1953) / В.Н. Игнатъева // Очерки истории музейного дела в СССР (отв. ред. А.Б. Закс). Вып. VI. – М., 1968. – С. 65.
3. О музейном фонде Союза ССР : Постановление Совета Министров СССР от 2 июня 1965 г. N 428 // Собрание постановлений правительства Союза ССР. – 1965. – № 13. – Ст. 103.
4. Музейные термины (Научная разработка проблемы лабораторией музееведения Центрального музея революции СССР) / Ю.П. Пищулин [и др.] // Терминологические проблемы музееведения. Сб. научных трудов / Ред. кол.: Л.И. Арапова, Л.Н. Годунова, И.Г. Лупало, В.Н. Фомин, Г.Г. Шумная (отв. ред.). – М. : Типография Министерства культуры СССР, 1986. – С. 108.
5. Краткое описание музейного предмета: информационно-лингвистическое обеспечение [Электронный ресурс] / [Е.С. Кузьмина, Л.Я. Ноль, В.В. Черненко и др.] // Стандарты описания объектов культурного наследия (Культура: политика модернизации. Вып. 2) – Псков-Москва, 2001. – С. 35–62. – Режим доступа : <http://www.future.museum.ru/part03/030202.htm>.
6. Актуальные проблемы фондовой работы музеев. Научная обработка музейных предметов. Труды 99 / Науч. ред. и сост. Л.В. Лашкевич; НИИ культуры. – М. : НИИ культуры, 1981. – 144 с.; Обзоры научных каталогов памятников материальной и духовной культуры. Сборник / Под ред. проф. Е. Чистякова ; НИИ культуры. – М. : НИИ культуры, 1971. – 162 с.
7. Фомин В.Н. О компьютеризации научно-фондовой работы музеев (на примере создания и развития Автоматизированного банка данных по коллекциям Центрального музея Революции СССР) / В.Н. Фомин // Музееведение. На пути к музею XXI века. (Сб. науч. тр. НИИ культуры) – М., 1989. – С. 113.

8. Актуальність застосування комп'ютерів вже у той час була очевидною. Досить образно про це говорив зав. відділом музейної інформації і каталогізації фондів Центрального музею Революції СРСР В. Фомін: «Припустимо, що ... створений масив уніфікованих документів на всі 60 млн. музейних предметів, тобто наявний вихідний матеріал для створення Зведеного наукового каталогу Музейного фонду Союзу РСР. Для спрощення зробимо ще одне припущення, що на опис одного музейного предмета у Зведеному науковому каталозі відводиться одна сторінка машинописного тексту. Після розподілу тексту по розділах каталогу рукопис буде видрукований у друкарні у вигляді багатотомного видання по 10 а.л. кожен том. Нескладний підрахунок показує, що якщо всі томи Зведеного наукового каталогу поставити в один ряд щільно один до одного, то довжина цього ряду перевищить 2 км. До цього необхідно додати ще численні томи, де буде розміщений весь науково-довідковий апарат каталогу – покажчики з різних аспектів фондових колекцій».
9. Фомин В.Н. Вказана праця. – С. 114.
10. О Государственном каталоге Музейного фонда Российской Федерации [Электронный ресурс] : положение [утверждено Постановлением Правительства Российской Федерации от 12 февраля 1998 г. N 179]. – Режим доступа : http://www.goskatalog.ru/data/documents/resolution_179_1998_02_12/index.php.
11. О Музейном фонде Российской Федерации и музеев в Российской Федерации [Электронный ресурс] : федеральный закон [принят Государственной Думой 26.05.1996 г. N 54-ФЗ]. – Режим доступа : <http://base.garant.ru/123168/#ixzz3bFnP2IfO>.
12. О Музейном фонде Российской Федерации [Электронный ресурс] : положение [утверждено Постановлением Правительства Российской Федерации от 12 февраля 1998 г. N 179]. – Режим доступа : http://www.goskatalog.ru/data/documents/resolution_179_1998_02_12/index.php.
13. О Государственном каталоге Музейного фонда Российской Федерации [Электронный ресурс] : положение [утверждено Постановлением Правительства Российской Федерации от 12 февраля 1998 г. N 179]. – Режим доступа : http://www.goskatalog.ru/data/documents/resolution_179_1998_02_12/index.php.
14. Союз музеев России поддержал законопроект «О Музейном фонде РФ и музеях РФ» [Электронный ресурс] : официальный сайт Министерства культуры Российской Федерации. – Режим доступа : <http://mkrf.ru/press-center/news/ministerstvo/soyuz-muzeev-rossii-podderzhal-zakonoproekt-o-muzejnom-fonde-rf-i-muzyakh-rf?t=5b>.
15. Аб Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь [Электронны рэсурс] : палажэнне [зацверджана Пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь 10.06.2006 г. № 730]. – Рэжым доступу : <http://www.dkmf.by/regulatory-documentation/view-68.html>.
16. Нарматыўна-прававыя дакументы [Электронны рэсурс] : афіцыйны сайт Дзяржаўнага каталогу Музейнага фонду Рэспублікі Беларусь. – Рэжым доступу : <http://www.dkmf.by/regulatory-documentation/list.html>.
17. Метадычныя матэрыялы [Электронны рэсурс] : афіцыйны сайт Дзяржаўнага каталогу Музейнага фонду Рэспублікі Беларусь. – Рэжым доступу : <http://www.dkmf.by/metodical-materials/list.html>.
18. Див. ст. 16. закону України «Про музеї та музейну справу»: «Унікальні музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання Музейного фонду України та предмети музейного значення, що підлягають внесенню до Музейного фонду України і мають виняткове художнє, історичне, етнографічне та наукове значення, незалежно від форми власності і місця зберігання вносяться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах культури та мистецтва до Державного реєстру національного культурного надбання»
19. Про затвердження Положення про Державний реєстр національного культурного надбання [Електронний ресурс] : постанова, положення [прийнято Кабінетом Міністрів України 12.08.1992 р. № 466]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/466-92-%D0%BF>.
20. Основи законодавства України про культуру [Електронний ресурс] : Закон України [прийнято Верхов. Радою 14.02.1992 № 2117-ХІІ]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2117-12>.

21. Про затвердження Порядку занесення унікальних пам'яток Музейного фонду України до Державного реєстру національного культурного надбання [Електронний ресурс] : Наказ, Порядок [затверджено Мінкультури України 25.10.2001 р. № 653]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0144-02>.
22. Витяг з «Аналітичного звіту Міністерства культури України за 2012 рік». Музейна справа [Електронний ресурс] : Сайт Українського центру розвитку музейної справи. – Режим доступу : <http://prostir.museum.ua/post/29825#>.
23. Мищак І.М. Нормативно-правове забезпечення формування Державного реєстру національного культурного надбання та шляхи його вдосконалення в Україні / І.М. Мищак // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2014. – № 4. – С. 19–24.
24. Про охорону культурної спадщини [Електронний ресурс] : Закон України [прийнято Верхов. Радою 08.06.2000 № 1805-III]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>.
25. Про культуру [Електронний ресурс] : Закон України [прийнято Верхов. Радою 14.12.2010 № 2778-VI]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>.
26. Мищак І.М. Вказана праця. – С. 19–24.
27. Державний реєстр нерухомих пам'яток України [Електронний ресурс] : офіційний сайт Міністерства культури України. – Режим доступу : http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=244910406.
28. Семенчук А.О. Теорія і практика набуття статусу «пам'ятки» об'єктом культурної спадщини [Електронний ресурс] / А.О. Семенчук // Праці Центру пам'яткознавства. – 2012. – Вип. 21. – С. 11–17.
29. Експрес-випуски. [Електронний ресурс] : офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
30. Про деякі питання обліку державної частини Музейного фонду України [Електронний ресурс] : Наказ, Вимоги, Форма [затверджено Мінкультури України 05.11.2014 р. № 943]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1445-14>.
31. В Беларуси не смогли учесть все ценности, хранящиеся в музеях [Электронный ресурс] : интернет-ресурс «Стартовая страница Беларуси» – Режим доступа : <http://news.21.by/culture/2010/01/03/434736.html>.

***Рябчикова Ф.Д.* Нужен ли Украине Сводный каталог Музейного фонда Украины?**

Исследованы исторические аспекты создания сводного каталога совокупного музейного фонда государства. Изучен опыт его формирования в Республике Беларусь и Российской Федерации. Обоснована необходимость создания Сводного каталога Музейного фонда Украины как электронной базы данных, содержащей данные о каждом музейном предмете, который включен в его состав.

Ключевые слова: совокупный музейный фонд государства, Музейный фонд Украины, сводный каталог, музейное дело.

***Riabchykova F.D.* Does Ukraine need the Consolidated Catalogue of the Museum Fund of Ukraine?**

This paper explores historical aspects of the creation of the consolidated catalogue of the Total State Museum Fund. The experience of its formation in the Republic of Belarus and the Russian Federation was studied. The author substantiates a necessity of creation of the Consolidated Catalogue of the Museum Fund of Ukraine. It should operate as an electronic database, which contains information on each museum object included in Museum Fund of Ukraine.

Key words: Total State Museum Fund, Museum Fund of Ukraine, Consolidated Catalogue, museum studies.

Подано до друку: 11.01.2016 р.